

## A szén és fa szegedi maximális ára

(Saját tudósítónktól.) Egvík szegedi szakember, aki tevékeny részt vesz a város részére érkező tüzelőanyag iránvításában, érdekes nyilatkozatot tett a *Délmagyarországi* munkatársának a tüzelőanyagok árusításáról és maximális áráról. A nyilatkozat a következő:

— A tüzfű maximális árait *lényegesen le kell szállítani*. A hatóság segítségével vásárolt fákat át kell engedni a *kiskereskedőknek*, akiknek kötelességük lenne a mérsékelt maximális áron, ugyancsak mérsékelt és meghatározott ár mellett a fát házhoz szállítani, hogy a közönség ne legyen kiszolgáltatva a fuvarosnak és a lerakó napszámosnak. Az a kereskedő, aki hatósági fát kap minden utánjárás és költség nélkül, a fuvarozást könnyen megszerezheti. Végre is a közönség megfizet érte. A hatóságnak a nyújtott kedvezmény ellenében kötelezni kell a kereskedőket, hogy a tüzelőanyagot egy bizonyos mennyiségtől kezdve házhoz szállítsák. A közönség ezáltal igen nagy zaklatástól és kellemetlenségtől lesz megóva.

— A mérsékelt maximális ár nagyobb gondot ne okozzon. A szegedi fakereskedők *nem fognak kevesebb fát kapni ezért*. Ha vonalzárlat és vagonhiány van, a drágán maximált fa ép úgy nem érkezik Szegedre, mint az olcsóbban maximált fa.

Mesebeszéd az, hogy csak a drágább fát szállítják az eladók. Én ismerek több szegedi fakereskedőt, aki ma is 740 koronás fát kap 100 mm-ként Szegeden bármennyire a

szegedi Tiszapályaudvarra szállítva. Viszont tudok olyanokról is, akik 1050 koronáért vett fából egy hasábot sem kaptak.

— Ugyanez áll a koksza és a szénre. A kokszt Szegeden *horribilis árban van maximálva*. Egyszerűen felháborító, hogy akadhatott egy bizottság, amely lelkiismeretével összeegyeztethetőnek tartja a szegedi és egyéb koksznak 13 korona 50 filléres ármaximálását. Nem akarok Bécsre vagy Budapestre hivatkozni, mert az már annyira világosan mindenütt letárgyaltatott, de kérdem, a szegedi gázgyár által használt szén árához mérték a megállapított kokszarakat? Vagy talán a szegedi paritású felsősziléziai kokszarakéhoz? Honnan jutottak a 13 korona 50 filléres kokszarhoz? És ez az ár is helyt légszeszgyár, vagy a kereskedők telepe értendő. Ehhez jön még mázsánként 2 korona fuvar és legalább 1 korona lerakási költség. Tehát a szegedi kokszt mázsája *16 korona 50 fillérbe kerül*. És ha tekintetbe vesszük, hogy a közönség a kokszt vizet állapotban kapja, 18 koronát lehet számítani, ami példátlan.

— Pardon, nem példátlan, mert ezen ármaximálásban — *reánk hivatkozva* — több városban sikerült ilyen magas árakkal a közönséget boldogítani. *Uttörői voltunk a magas kokszaroknak*.

A szénárakról ugyanezt mondhatom. Az egész komplexum sürgős revízióra szorul. Hozzáértő és tárgyilagos egvének alapos konferenciájára van szükség, mert a mostani állapot csak a hatóság nagy gyengéjét mutatja, ami által a közönség anyagiilag megkárosodik.

## A Szegedi Gazdasági Egyesület szállításai a hadbiróság előtt.

— Tisztázódott az egyesület szerepe. —

(Saját tudósítónktól.) Majdnem két hétig tartó szünet után kedden folytatta a Szegeden tárgyaló temesvári hadosztálybiróság *Meinx* Waler és társai vesztegetési büntügyének tárgyalását, amelyet tudvalevőleg azért napoltak el, mert nem volt megfelelő német tolmács, majd pedig fölmentették a katonai szolgálat teljesítése alól a bünör tárgyalási jegyzőjét és így új jegyzőről kellett gondoskodni. A keddi tárgyaláson, mint azt már előre jeleztük, dr. *Gerle* Imrét, a Szegedi Gazdasági Egyesület titkárát hallgatták ki, aki az egyesület szállításairól és Kárász Józsefnek az egyesülethez való viszonyáról így nyilatkozott:

— A földművelési miniszter még 1911-ben fölhevta a Szegedi Gazdasági Egyesületet, hogy a katonai kincstárnak szállítson. A cél az volt, hogy a kincstár így közvetlenül a gazdáktól szerezhesse be a mezőgazdasági cikkeket. A Gazdasági Egyesület viszont csak azt tűzte ki céljául, hogy ilyképen jobb árakhoz jussanak a gazdák anélkül, hogy az egyesület haszonhoz jutna. Kárász ajánlkozott szállításokra. Miután Kárász akkor még közismerten megbízható cég volt, megkötöttük a szerződést, amely szerint Kárász köteles volt a szállításokhoz kocsit, személyzetet kiadni, kiadásokat kiutalni s tartozott raktáron tartani a szükséges gazdasági dolgokat. Az egyesület irta elő, menhyit tartozik fizetni Kárász a gazdáknak, viszont a katonaság irta elő a szállítandó termények árát. A két ár között alig volt különbség. Másoktól Kárásznak csak úgy volt joga vásárolni, ha az illető belépett a Gazdasági Egyesületbe, vagy ha a katonai kincstár neki erre engedélyt adott. Kárász tartozott az egyesület adminisztrációs költségeire mázsánként ötven fillért beszolgáltatni. Tudomásom szerint az egyesület részére nem gyűlt össze haszon, Kárásznak sem maradt. Egyébként az egye-

sület csak annyiban volt befolyással a szállításokra, hogy az intendaturánál és havonként a minisztériumnál érdeklődött a szállítások iránt, amelyekkel mindig meg volt elégedve. Eleintén minden rendben ment, csak 1914. végén vagy 1915. elején értesült az egyesület arról, hogy Kárász szerződése ellenére más üzleteket is csinál. Erre én, mint az egyesület titkárja, elvettem tőle az egyesület minden iratát, könyvét és pecsétjét. Akkor már hallottam, hogy Kárásznak valami nem megy rendben. Hallottam több gazdától is, hogy Kárász sok gabona-üzletet csinál és marhákkal is kereskedik. Kérésére és igazolása után mégis tovább alkalmaztuk, azonban működését négy tagú felügyelő-bizottság alá helyeztem. De így már csak rövid ideig működött, mert letartóztatták. Az intendaturánál akkor érdeklődéseinkre azt válaszolták, hogy az egyesület nevében Kárász semmiféle visszaélést nem követett el.

Dr. *Stössinger* Benno tárgyalásvezető azt kérde, tud-e a tanu valamit Kárász 30 vagon szénaszállításáról?

*Gerle*: Kárász csak a saját pénzén, az egyesulettől különválva csinálhatott üzleteket s ezekről nekem semmi tudomásom nincs. Az egyesületnek a honvédséggel, 46-osokkal és az átvonuló katonákkal volt szállítási viszonya. A Damjanich-utcában talált szénát annakidején azért nem engedte lefoglaltatni, mert szerződésük értelmében azt a szénamennyiséget tartalékban kellett tartani. A szénát kéziprésszel préselték.

Dr. *Gerle* után *Szenesi* Ferencet, a Gazdasági Egyesület jegyzőjét, Kárász volt üzletvezetőjét hallgatták ki, aki lényegében ugyanazokat adta elő a Kárász és Gazdasági Egyesület között volt viszonyról, mint amiket *Gerle*.

A tárgyalást szedán folytatják.

ban élnek. Bizonyítja, hogy nálunk a nemzetiségek a legteljesebb szabadságot élvezik. Az osztrák miniszterelnök tegnap erősítette meg, hogy *a csehek politikájától távol áll* és hogy a nemzetiségi igények csakis a mostani határok között nyerhetnek kielégítést. Az osztrák miniszterelnökön kívül a király is kifejezte azon akaratát, hogy ilyen kielégítésekre gondolni sem lehet, sem pedig arra, hogy állami fejlődésünkől bármiképpen eltérjünk. Tegnap érkezett meg az osztrák igazságügyi miniszter átirata, amely tudatja, hogy *ezután büntető uton fogják megtorolni az izgatásokat*. Stanek kirohanása különben sem érintheti a 67-es kiegyezést. Tegyük fel, hogy nincsen 67-es kiegyezés! Vajon akkor egy ilyen elejtett nyilatkozatot miképpen lehetne megtorolni?

*Polónyi Géza*: Diplomáciai szakítással!

*Wekerle*: Hát mikor az irredentista nyilatkozatok történtek, megvédett-e bennünket a 67-es alap? Nem a 67-es alapot félti, hanem attól tart, hogy Ausztriában bomlást fognak előidézni az ilyen jelenségek és nekünk nem mindegy, hogy milyen Ausztriával szerződésünk. Stanek nem képviseli a cseh nemzetet, csak anak egy veszélyes irányzatát. Nem is tulajdonitanak ennek az irányzatnak nagyobb fontosságot és a németek még erősebben támadják azt, mint mi. Nekünk legnagyobb erősségünk az összetartás. Hogy ez így van, tudomására hozza a Háznak öfelségének hozzá intézett nyilatkozatát, amelyben az uralkodó kijelenti, hogy *teljes hatalmával ellenszegül olyan törekvéseknek, amely Magyarországot integritása ellen irányulna*. (Általános taps. Kiáltás: Éljen a király!)

Az interpellálók és a Ház a választ tudomásul vették.

(*Fényes László interpellációja.*)

*Fényes László*: Kérde a hadügyminisztert, hogy van-e tudomása arról, hogy a *11-es számú torpedóhajó cseh legénysége tisztjeit megkötözte és a hajóval együtt Brindisiben megadta magát az olaszoknak*. A 18. hadosztály előtt fekvő olasz ellenség állandóan értesülve volt ütegeink hollétéről és itt is árulás és megadás történt a csehek részéről. Kérde a minisztert, tud-e ezekről s milyen intézkedéseket szándékozik tenni.

*Szurmay Sándor* honvédelmi miniszter válaszában kijelenti, hogy adatai ez idő szerint nincsenek. A vizsgálatot megindította, jelentéseket fog kérni s aztán majd válaszol.

Az ülés ezután háromnegyed 10 órakor ért véget.

Aki csekély készpénzzel és könnyű szerrel hadikölcsönt akar jegyezni, az kössön

**a Fonciére, Pesti biztosító intézetnél hadikölcsön-biztosítást,**

mely intézet háború veszélyére, öngyilkosság és párbaj esetére is érvényes hadikölcsön-biztosítást nyújt **mérsékelt díjak mellett** és pedig 10000 korona erejéig orvosi vizsgálat nélkül. A jegyzés kívánatra hirtapilág közzétételik.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál és hadikölcsön-biztosításokat felvesz a

**Fonciére, Pesti**

biztosító intézet szegedi fő-  
ügynöksége Kelemen-utca 7.